

РЕШЕНИЕ

на Постоянната комисия по стопански науки и управление на НАОА за резултатите от извършеното оценяване по процедурата за програмна акредитация на докторска програма „Икономика и управление (аграрна икономика)“ от професионално направление 3.8 „Икономика“ в Стопанска академия „Д. А. Ценов“

1. Хронология на процедурата:

Процедурата е открита с решение на Постоянната комисия по стопански науки и управление на НАОА от 18.10.2017 г. (Протокол № 19) по искане на висшето училище (вх. № 648,649/ 11.10.2017 г.)

На заседание, проведено на 03.04.2019 г. (Протокол № 13), на основание чл. 88а, ал. 4 от ЗВО и чл. 12, ал. 6, т. 4 от ПДНАОА, членовете на комисията приеха доклада на утвърдената с решение на Акредитационния съвет на НАОА от 15.03.2018 г. (Протокол № 5) експертна група в състав:

Проф. д.ик.н Соня Милева, Софийски университет “Св. Климент Охридски”

Доц. д-р Мария Станимирова, Икономически университет – Варна

Наблюдаващ процедурата от ПКЧНУ: проф. д.ик.н. Румен Георгиев

Наблюдаващ процедурата член на ПКЧНУ: проф. д-р Веселин Минчев (решение на Акредитационния съвет на НАОА от 25.10.2018 г./ Протокол № 18).

Експертната група е извършила проверка по документи.

2. КОНСТАТАЦИИ И ОЦЕНКИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА КРИТЕРИИТЕ ЗА ПРОГРАМНА АКРЕДИТАЦИЯ НА ДОКТОРСКИ ПРОГРАМИ В СЪОТВЕТСТВИЕ СЪС СТАНДАРТИТЕ И НАСОКИТЕ ЗА ОСИГУРЯВАНЕ НА КАЧЕСТВОТО В ЕВРОПЕЙСКОТО ПРОСТРАНСТВО ЗА ВИСШЕ ОБРАЗОВАНИЕ (ESG) – ЧАСТ 1 (1-10) И ПО СМИСЪЛА НА ЧЛ. 78, АЛ. 3 ОТ ЗВО (ТАБЛИЦА 5)¹:

Въз основа на изводите в доклада на експертната група ПКЧНУ направи следните констатации и даде следните оценки за изпълнението на критериалната система:

Констатации за изпълнението на критерий 1.1 в съответствие със стандарт 1 от ESG – част 1 (1-10): „Висшето училище или научната организация имат публично оповестена, с официален статут и отчетност политика за осигуряване на качеството на обучението по докторската програма”:

СА-Свищов има официална и публично оповестена Политика за осигуряване на качеството. Обучението по оценяваната ДП „Икономика и управление (аграрна икономика)“ съответства на формулираните на стратегическа политика, визия, мисия, цели и задачи, както и на действащото законодателство. Темите на дисертационните трудове са в обхвата на докторската програма и приоритетните научни направления на висшето училище.

Изградена е система за управление на качеството, в съответствие с международния стандарт ISO 9001:2015 и чл. 6, ал.4 от ЗВО, с цел осигуряване на качеството на обучението, на академичния състав и на осъществяваните основни, управленски и спомагателни процеси в СА. Периодично се планират и осъществяват вътрешни одити с цел ефективно поддържане на СУК. Научноизследователската дейност се трансферира в учебния процес чрез своевременна актуализация на учебните планове и предлагания учебен материал по ДП „Икономика и управление (аграрна икономика)“. Създадена е необходимата инфраструктура за проучване възможностите за реализация на резултатите от научните изследвания.

Създадени са необходимите организационни и нормативни условия за нетърпимост към прояви на дискриминация и академични измами. Разработени са необходимите вътрешни нормативни актове, които гарантират спазването на етичните норми и правила за поведение, както и прилагането на принципите на академичната и научна етика. Спазването на принципите на научната етика се гарантира и чрез Етичните

---

¹Оценяването се извършва съгласно приетите от Акредитационния съвет Методика за оценяване по критериалната система на НАОА и Правила за гласуване на процедури за акредитация и за оценяване на проекти.

правила на редакционните съвети на изданията на СА, като проверка за оригиналност на разработките се осъществява чрез специализиран софтуер и са регламентирани мерки (в т.ч. отстраняване от длъжност) при доказване на плагиатство.

Констатации за изпълнението на критерий 2.1 в съответствие със стандарт 2 от ESG – част 1 (1-10): „Висшето училище или научната организация изгражда и прилага процедури за разработване, одобряване, наблюдение и обновяване на докторските програми при съдействието на висококвалифицирани учени, представители на практиката и други заинтересовани страни.

Създадени са условия за разработване и развитие на ДП „Икономика и управление (аграрна икономика)“ в съответствие със съвременните постижения на науката, а в учебната документация са очертани уменията, които се придобиват в хода на обучението. Самото разработване, одобрение и прилагане на учебната документация се основава на стандарти и процедури, които регламентират участието на докторанти и на потребители на кадри.

Документацията по ДП „Икономика и управление (аграрна икономика)“ се разработва по единни за ВУ стандарти и задава ясни цели, знания, умения и практически навици, които съответстват на спецификата на докторската програма. Съгласно функциониращата кредитна система в учебния план за съответната форма на обучение се регламентира натрупването на кредити по дейности.

С цел проучване мнението на работодателите и анализ на потенциалните работни места системно се организират дискусии и анкети сред представители на публичната администрация и бизнеса. Наред с това, в СА-Свищов са разработени процедури за наблюдение, контрол и оценка на документацията по докторските програми, в т.ч. и по оценяваната докторска програма.

Констатации за изпълнението на критерий 3.1 в съответствие със стандарт 3 от ESG – част 1 (1-10): „Съществува система от правила и дейности, свързани със стимулиране на мотивацията и активната позиция на докторантите в процеса на обучението и провеждането на научни изследвания, както и подготовката на дисертационния труд”:

Съдържанието на учебната документация по ДП „Икономика и управление (аграрна икономика)“ се актуализира спрямо нововъведенията в теорията и практиката, резултатите от осъществяваната научна дейност и изискванията и потребностите на обучаваните лица, бизнеса и други заинтересовани страни.

Докторантите по ДП изпълняват всички етапи в подготовката на дисертационните си трудове, като докладват веднъж годишно пред научните си ръководители и пред първичното звено (редовните докторанти се отчитат и на всяко тримесечие) изпълнението на индивидуалните учебни планове и напредъка на разработването на дисертационните трудове.

Методите за оценяване на постиженията на докторантите са ясни и публично оповестени. През оценявания период всички докторанти са с положителни атестации. Регламентирани са, също така, вътрешни правила и ред за разглеждане на жалби на докторанти, като при необходимост Контролният съвет на СА ги отправя до ректора на висшето училище за окончателно решение.

Констатации за изпълнението на критерий 4.1 в съответствие със стандарт 4 от ESG – част 1 (1-10): „Изградени са структури и са разработени вътрешнонормативни документи (правилници, разпоредби, инструкции) за функционирането на системата – от приема на докторантите включително до и след тяхната професионална реализация”

В СА-Свищов се прилагат предварително оповестените вътрешни нормативни актове и процедури, които обхващат целия „жизнен цикъл“ на докторанта, вкл. привличане, прием, адаптиране и реализация. Осигурени са възможности за участие на докторантите по ДП „Икономика и управление (аграрна икономика)“ в научноизследователски проекти. Създадени са условия за международна мобилност по програма „Еразъм+“. В СА е разработена и стриктно се прилага административна система за проследяване на докторантурата.

Констатации за изпълнението на критерий 5.1 в съответствие със стандарт 5 от ESG – част 1 (1-10): „Висшето училище или научната организация има разработена политика за осигуряване на качествен академичен състав за подготовка на докторанти, която е част от стратегията за развитие на институцията”:

Обучението на докторантите по ДП „Икономика и управление (аграрна икономика)“ се осъществява от хабилитирани преподаватели и преподаватели с ОНС „доктор“, които са с доказан опит в областта на докторската програма. За анализирания период, броят на преподавателите на ОТД с квалификация по ДП нараства.

Същевременно общият брой публикации на преподаватели на ОТД с компетенции по ДП е висок, но е необходимо да се създаде устойчивост в публикационната им активност на преподавателите в индексирани и реферирани издания. Сравнително висок е, също така, броят на цитиранията на научни трудове. Преподавателите са включени в научноизследователски проекти, като участието им в международни проекти нараства.

Констатации за изпълнението на критерий 6.1 в съответствие със стандарт 6 от ESG – част 1 (1-10): „Висшето училище или научната организация развива материално-техническа и информационна база, необходима за учебно преподавателската, научноизследователската, художествено-творческата и спортна дейности”:

СА разполага с добра материална и информационна база, необходима за обучението и научноизследователската дейност, в т.ч.: достатъчно площ, аудитории и работни места; компютри (в т.ч. за всеки докторант); мултимедийни технически средства; библиотечен фонд; достъп до електронни информационни ресурси и бази данни.

Осигурено е провеждането на дейности, необходими за подготовката на дисертационните трудове по ДП „Икономика и управление (аграрна икономика)“. Осигурени са - по-специално - условия за провеждане на емпирични изследвания, практики и мобилности и др. Докторантите разполагат с достъп до съответните научни издания и бази данни на Висшето училище и са информирани за наличните информационни услуги. Наред с това СА стимулира научноизследователската дейност на докторантите, като предоставя условия за публикуване в достатъчно реномирани списания в страната и в чужбина.

Констатации за изпълнението на критерий 7.1 в съответствие със стандарт 7 от ESG – част 1 (1-10): „Висшето училище или научната организация имат изградена организация за управление на информацията, свързана с обучението и реализацията на докторантите”:

В СА се организират периодични вътрешни одити от сертифицирани одитори, като в одитите вземат участие представители на докторантите и на външни заинтересовани страни. Докладите от осъществените одити се обсъждат като се предлагат мерки и области за подобряване на процесите. Поддържат се необходимите учебни ресурси за обучение на докторантите и е изградена система за кариерното им подпомагане. Периодично се обсъждат промени в учебната документация с оглед добра успеваемост на докторантите. Чрез анкетни допитвания ежегодно се събира и анализира информация за удовлетвореността от качеството на обучението. Проучват се, също така, изискванията на практиката към подготовката на кадри, търсенето и реализацията на защитилите докторанти

Констатации за изпълнението на критерий 8.1 в съответствие със стандарт 8 от ESG – част 1 (1-10): „Висшето училище или научната организация публикува информация за: приети документи и учебна документация на докторската програма; решения и резултати от одити, свързани с качеството на обучение на докторантите и на академичния състав; проведени университетски форуми с участието на докторантите”:

В СА-Свищов има процедури за оповестяване на официалния уебсайт на информация за възможностите и научните постижения в областта на ДП „Икономика и управление (аграрна икономика)“. Оповестява се, също така, информация за стратегически и нормативни документи за международната дейност на СА, сътрудничеството с чуждестранни университети (в т.ч. по програма „Еразъм+“), възможностите за обмен и др. През наблюдавания период се разширява мрежата от междууниверситетски и международни договори за академична мобилност. Налице е практика резултати на докторанти в т.ч. и от оценяваната ДП „Икономика и управление (аграрна икономика)“ да се представят пред достатъчно авторитетни форуми у нас и в чужбина.

Констатации за изпълнението на критерий 9.1 в съответствие със стандарт 9 от ESG – част 1 (1-10): „Регулярен мониторинг (преглед) и актуализиране на докторските програми, съобразно еволюцията на научните знания, изследвания и технологии”:

В СА-Свищов се осигурява редовен мониторинг, периодичен преглед и осъвременяване на ДП „Икономика и управление (аграрна икономика)“. Налице са данни за периодично проучване на мнението на бизнеса и докторантите за съдържанието на учебната документация по ДП. В СА има практика за планиране и изпълнение на дейности по повишаване ефективността на програмите, като процедури за това се съдържат във вътрешната нормативна уредба на висшето училище.

Констатации за изпълнението на критерий 10.1 в съответствие със стандарт 10 от ESG – част 1 (1-10): „Висшето училище или научната организация осъществяват планирани дейности за

самооценяване и външни оценки на докторските програми”:

В СА е налице механизъм за периодично външно оценяване на ДП „Икономика и управление (аграрна икономика)“ и е осигурена публичност във връзка с акредитираната програма, които съответстват на европейския стандарт за осигуряване на качество във висшето образование.

В резултат на констатациите за резултатите от извършеното оценяване, проведено на **08.05.2019 г. (Протокол № 17)**, на основание чл. 88а, ал. 5, т. 1 от ЗВО и чл. 38, ал. 2 от ПДНАОА, членовете на Постоянната комисия по стопански науки и управление гласуваха оценки по критериите за програмна акредитация на докторски програми по десетобалната система, в съответствие с чл. 79, ал. 1 от ЗВО.

След обобщаване на резултатите от гласуването, в съответствие с приетите от Акредитационния съвет на НАОА „Правила за гласуване на процедури за акредитация и за оценяване на проекти“, Постоянната комисия по стопански науки и управление взе следното **РЕШЕНИЕ:**

1. Дава програмна акредитация на докторска програма „Икономика и управление (аграрна икономика)“ от професионално направление 3.8 „Икономика“ в Стопанска академия „Д. А. Ценов“, на основание обща оценка: 8,45 (осем цяло и четиридесет и пет стотни).

2. Срокът на валидност на акредитацията е пет години, в съответствие с чл. 79, ал. 4 от ЗВО.

Постоянната комисия по стопански науки и управление формулира следните препоръки:

1. Да се увеличи броят на хабилитираните преподаватели по научната специалност на програмата.
Срок: постоянен
2. Да се увеличи изходящата академична мобилност на докторантите от програмата.
Срок: постоянен

Общата словесна оценка в съответствие с получената числова такава: съществено съответствие.

Председател на ПКСНУ:
(проф. д-р Галина Младенова)